

ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ ВИТРАТ НА УТРИМАННЯ АВТОТРАНСПОРТУ

**ЦАПЕНКО Анастасія, здобувач вищої освіти
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Національний університет «Одеська політехніка»**

Анотація: У цій роботі проведено дослідження процесу бухгалтерського обліку витрат на утримання автотранспортних засобів. Розкрито поняття автотранспорту.. Визначено ключові завдання, що стосуються організації обліку витрат на утримання автотранспорту. Описано бухгалтерський облік витрат на технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів, а також матеріальні витрати. Запропоновано рекомендації для підвищення ефективності використання автотранспорту на підприємстві та оптимізації витрат на його утримання.

Ключові слова: автотранспорт, акумуляторні батареї, паливно-мастильні матеріали, облік витрат.

Автотранспорт є важливою частиною основних засобів підприємства, яка впливає на формування собівартості продукції та доходів при його використанні для подальшої реалізації товарів, виконання робіт або надання послуг.

Основні витрати на утримання автотранспорту на підприємстві пов'язані з технічним обслуговуванням, ремонтом (поточним і капітальним), паливно-мастильними матеріалами, амортизацією, витратами на оплату праці та соціальними заходами відповідно [1; 2]. Система технічного обслуговування та ремонту автотранспорту представлена на рис. 1.

Щоденне технічне обслуговування автомобіля виконується раз на добу, а ТО-1 і ТО-2 – відповідно до пробігу транспортного засобу. Для легкових автомобілів ТО-1 проводять кожні 5000 км, а ТО-2 – кожні 20000 км. Для вантажних автомобілів ці показники становлять 4000 км для ТО-1 і 16000 км для ТО-2. Сезонне технічне обслуговування здійснюється навесні та восени, зазвичай у поєднанні з ТО-2. До технічного обслуговування входять: заміна шин і акумуляторів, санітарна обробка автомобіля, а також заправка експлуатаційними рідинами [1; 2].

Особливу увагу в обліку витрат на утримання автотранспорту приділяють використанню шин та акумуляторів. Їхня вартість враховується у первісній

вартості автомобіля при його придбанні. Під час списання шин використовують норми експлуатаційного ресурсу пневматичних колісних транспортних засобів і спеціалізованих машин на колісних шасі.

Рис. 1 . Схема технічного обслуговування та ремонту автотранспорту

Джерело: узагальнено автором за інформацією [1; 2]

Основними критеріями списання є пробіг, дорожньо-кліматичні умови місцевості відповідно до вимог Методичних рекомендацій щодо нормування витрат палива, електроенергії, мастильних та інших експлуатаційних матеріалів від ДП «ДержавтотрансНДІпроект». [1;3;4;5]

На сьогодні нормативно-правова база України перебуває в процесі активних змін у зв'язку з інтеграцією в європейське економічне середовище, що впливає на розвиток правових засад обліку витрат на утримання автотранспорту.

Тому під час відображення в бухгалтерському обліку витрат на утримання автотранспорту підприємство самостійно розробляє внутрішню документацію, що стосується витрат на утримання автотранспорту: внутрішні накази, акти списання, акти встановлення норм витрат палива тощо. Крім цього, підприємство самостійно вирішує, в склад яких витрат їх включати витрати на утримання автотранспорту відповідно вимогами НП(С)БО 7 «Основні засоби», НП(С)БО 9 «Запаси», НП(С)БО 16 «Витрати», а також зі врахуванням типу підприємства, видів його діяльності за КВЕД, призначення автотранспорту.

Тому для вдосконалення обліку витрат на утримання автотранспорту на підприємстві рекомендовано використовувати спеціальні програми та додатки, GPS-трекінг на кожен службовий автотранспорт, планувати економічно вигідні маршрути, застосовувати системи внутрішнього контролю над витратами на утримання автотранспорту та дотримання норм витрат ПММ, експлуатації автотранспорту і планування витрат, що покращить контроль на витратами, зменшить їх розмір, а в результаті зменшить собівартість виробленої продукції, товарів, робіт, послуг.

Література:

1. Захожай В.Б., Базась М.Ф., Матюха М.М., Базась В.М. Бухгалтерський облік в галузях економіки: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / К.: МАУП, 2005. –698 с.

2. Наказ Міністерства транспорту «Про затвердження «Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту» від 30.03.1998р № 102 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0268-98#Text> (дата звернення: 27.09.2024).

3. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України «Про затвердження Експлуатаційних норм середнього ресурсу пневматичних шин колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі» від 20.05.2006р № 488 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0712-06#Text> (дата звернення: 27.09.2024).

4. Методичні рекомендації з нормування витрат палива, електричної енергії, мастильних, інших експлуатаційних матеріалів автомобілями та технікою / ДП «ДержавтотрансНДІпроект» URL: <https://insat.org.ua/files/services/ldvpe/6/metod.pdf> (дата звернення: 27.09.2024).

5. Базові норми витрат (доповнення до Методичних рекомендацій з нормування витрат палива, електричної енергії, мастильних, інших експлуатаційних матеріалів автомобілями та технікою) / ДП «ДержавтотрансНДІпроект» URL: <https://insat.org.ua/files/services/ldvpe/6/baz.pdf> (дата звернення: 27.09.2024).

Анотація: In this work, a study of the process of accounting for vehicle maintenance costs is carried out. The concept of motor vehicles is revealed. The key tasks related to the organization of accounting for the costs of maintaining motor vehicles are defined. The accounting of costs for maintenance and repair of motor vehicles, as well as material costs, is described. Recommendations are offered for increasing the efficiency of the use of vehicles at the enterprise and optimizing the costs of its maintenance.

Ключові слова: vehicles, batteries, fuel and lubricants, cost accounting.

*Науковий керівник – СЕЛІВАНОВА Наталя,
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту,
Національний університет «Одеська політехніка»,
м. Одеса*